

Miejsko-Gminny Ośrodek
Pomocy Społecznej
ul. 29 Listopada 12
86-050 SOLEC KUJAWSKI
tel. 52 387 87 02, fax 52 387 87 49

SPRAWOZDANIE

z działalności
Miejsko Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej
w Solcu Kujawskim

za rok 2012

I WPROWADZENIE

Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej jest jednostką budżetową miasta, realizującą zadania z zakresu polityki społecznej na rzecz osób i rodzin, które nie są w stanie pokonać trudnej sytuacji, w jakiej się znalazły wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Głównym celem Ośrodka w Solcu Kujawskim jest zaspakajanie niezbędnych potrzeb życiowych osób i rodzin oraz umożliwienie im bytowania w warunkach odpowiadających godności człowieka, poprzez podejmowanie działań zmierzających do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem.

Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Solcu Kujawskim realizuje zadania wynikające nie tylko z ustawy o pomocy społecznej, ale też z wielu innych ustaw.

1.1. Podstawa prawna

Zadania MGOPS realizowane były w szczególności na podstawie niżej wymienionych przepisów prawa:

- 1) ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591 z późn. zm.),
- 2) ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tj. Dz. U. z 2009 r., Nr 175, poz. 1362 z późn. zm.),
- 3) ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2008 r. Nr 14, poz. 92 z późn. zm.),
- 4) ustawy z dnia 24 stycznia 1991 r. o kombatanach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego (tj. Dz. U. z 2002 r. Nr 42, poz. 371 z późn. zm.),
- 5) ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (Dz. U. z 2003 r. Nr 122, poz. 1143 z późn. zm.),
- 6) ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 1994 r. Nr 111, poz. 535 z późn. zm.),
- 7) ustawy z dnia 13 października 1998 r. systemie ubezpieczeń społecznych (tj. Dz. U. z 2009 r. Nr 205, poz. 1585 z późn. zm.),
- 8) ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (tj. Dz. U. z 2006 r. Nr 139, poz. 992 z późn. zm.),
- 9) ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2007 r. Nr 70, poz. 473 z późn. zm.),
- 10) ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszy Ubezpieczeń Społecznych (tj. Dz. U. z 2009 r., Nr 153, poz. 1227 z późn. zm.),
- 11) ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2003 r. Nr 96, poz. 873 z późn. zm.),
- 12) ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (tj. Dz. U. z 2008 r. Nr 164, poz. 1027 z późn. zm.),
- 13) ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (tj. Dz. U. z 2008 r. Nr 69, poz. 415, z późn. zm.),
- 14) ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2009 r. Nr 1, poz. 7 z późn. zm.),
- 15) ustawą z dnia 22 kwietnia 2005 r. o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych oraz zaliczce alimentacyjnej (Dz. U. z 2005 r. Nr 86, poz. 732 z późn. zm.),
- 16) ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2005 r., Nr 180, poz. 1493),

17) ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2005 r. Nr 179, poz.1485 z późn. zm.),

18) ustawy z dnia 29 grudnia 2005 r. o ustanowieniu programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” (Dz. U. z 2005 r. Nr 267, poz. 2259 z późn. zm.),

19) ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych (Dz. U. z 2008 r. Nr 223, poz. 1458),

20) ustawy z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2005 r. Nr 249, poz.2104 z późn .zm.)21) uchwały Nr X/58/90 Rady Narodowej Miasta i Gminy w Solcu Kujawskim z dnia 26 kwietnia 1990 r. w sprawie utworzenia Miejsko Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Solcu Kujawskim.

21) ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. 2011, Nr 149, po. 887),

Sposób realizacji zadań wynikał także z licznych rozporządzeń i uchwał.

1.2. Zadania Miejsko Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej

W 2012 roku Ośrodek realizował następujące zadania z zakresu:

- pomocy społecznej:
 - zadania własne gminy, w tym o charakterze obowiązkowym,
 - zadania zlecone z zakresu administracji rządowej realizowane przez gminę,
- świadczeń rodzinnych,
- funduszu alimentacyjnego,
- rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych,
- przeciwdziałania alkoholizmowi i innym uzależnieniom,
- przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie,
- wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej,
- dodatków mieszkaniowych.

Na realizowane zadania w 2012 roku wydatkowano łączną kwotę 7 469 194 zł, z tego:

- zadania własne gminy – 3 278 804 zł,
- zadania zlecone gminy – 4 190 390 zł,
- projekt systemowy MGOPS „Nasza przyszłość w naszych rękach” – 190 656 zł współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach EFS.

W kolejnych rozdziałach zostaną przedstawione szczegółowo poszczególne świadczenia kierowane do mieszkańców miasta w ramach zadań realizowanych przez Ośrodek, łącznie z wydatkami na ich realizację. Ponadto zaprezentowano działania Ośrodka na rzecz środowiska lokalnego, w tym również działania realizowane na podstawie autorskich programów.

1.3. Informacje ogólne dotyczące osób korzystających z pomocy MGOPS

W Solcu Kujawskim wg stanu na dzień 31 grudnia 2012 roku zamieszkiwało 16 811 mieszkańców. Liczba osób bezrobotnych w gminie na dzień 31 grudnia 2012 r. wynosiła 708 osób.

Spośród wszystkich mieszkańców system pomocy społecznej, realizując zadania wynikające z ustawy o pomocy społecznej, objął wsparciem 890 osób, którym przyznano decyzją świadczenia. Liczba rodzin ogółem wyniosła 645, w tym 282 to liczba osób samotnych. W rodzinach tych żyło łącznie 1580 osób.

Najczęstszymi powodami udzielenia pomocy było ubóstwo, a następnie bezrobocie, długotrwała lub ciężka choroba oraz niepełnosprawność. Od wielu lat znacznym problemem w rodzinach korzystających z pomocy społecznej jest bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego.

W większości przypadków podstawą do udzielenia pomocy było równocześnie kilka przesłanek.

Powody przyznania pomocy przez MGOPS w 2012 r.		
Powód trudniej sytuacji życiowej	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Ubóstwo	310	787
Bezrobocie	264	736
Długotrwała lub ciężka choroba	223	459
Bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego	181	677
Niepełnosprawność	177	382
Alkoholizm	50	70
Bezdomność	31	61
Potrzeba ochrony macierzyństwa	24	103
Przemoc w rodzinie	17	56
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	4	4
Zdarzenie losowe	2	4

W roku 2012 roku wszystkie osoby i rodziny otrzymujące pomoc finansową objęte były również działaniami w formie pracy socjalnej. Pomocą wyłącznie w formie pracy socjalnej objęto 600 rodzin, w tym 1410 osób.

II ZADANIA WŁASNE GMINY

2.1. Struktura i wydatki niektórych rodzajów świadczeń

Zasiłki stałe – udzielono 496 świadczeń 53 osobom na łączną kwotę 185 886 zł. Wysokość wymienionego zasiłku w przypadku osoby samotnie gospodarującej stanowi różnicę między kryterium dochodowym osoby samotnie gospodarującej, a dochodem tej osoby, nie więcej jednak niż 529 zł. Natomiast w przypadku osoby w rodzinie wysokość zasiłku stanowi różnicę między kryterium dochodowym na osobę w rodzinie, a dochodem na osobę w rodzinie, nie więcej jednak niż 456 zł.

Zasiłki okresowe – udzielono 339 świadczeń 117 osobom na łączną kwotę 83 392 zł. Zasiłki okresowe przyznawane były w przypadku osoby samotnie gospodarującej - 50 % różnicy między kryterium dochodowym osoby samotnie gospodarującej a dochodem tej osoby, w

przypadku rodziny – 50 % różnicy między kryterium dochodowym rodziny, a dochodem rodziny. Kwota zasiłku okresowego nie mogła być niższa niż 20 zł miesięcznie.

Zasiłki celowe i w naturze (w tym specjalne zasiłki celowe) przyznawane były najczęściej na zakup: żywności, odzieży i obuwia, opału, podręczników i przyborów szkolnych, leków, środków czystości oraz dofinansowanie do rachunków za gaz i energię elektryczną, a także z powodu zdarzenia losowego. Na ten rodzaj pomocy przeznaczono kwotę 375 836 zł.

W ramach Rządowego Programu Wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” zgodnie z porozumieniem zawartym z Wojewodą Kujawsko-Pomorskim pomocą objęto 1064 osób. Wydatkowano 425 000 zł, z czego:

- środki własne gminy – 170 000 zł,
- dotacja – 255 000 zł.

Środki wydatkowano na następujące formy pomocy:

- zakup posiłków dla dzieci i młodzieży w szkołach i przedszkolach – z tej formy pomocy skorzystało 339 osób,
- zakup posiłków dla dorosłych – z tej formy pomocy skorzystało 40 osób,
- świadczenie pieniężne na zakup żywności – z tej formy pomocy skorzystało 836 osób.

2.2. Zadania własne wynikające z realizacji świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego zostaną opisane w rozdziale III

2.3. Usługi opiekuńcze

Pomocą w formie usług opiekuńczych w 2012 r. objęto ogółem 86 osób. Zrealizowanych zostało 18 565 godzin świadczeń, wydatkowano na ten cel 267 143 zł. Realizacja tych usług objęta była kontrolą pracowników Miejsko Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Solcu Kujawskim. Cena jednej godziny usług opiekuńczych w ciągu całego roku wynosiła 14,39 zł. Realizacja powyższych świadczeń umożliwiła osobom starszym, niepełnosprawnym fizycznie pozostanie w swym środowisku zamieszkania. Pomoc w formie usług opiekuńczych świadczą opiekunki zatrudnione przez Ośrodek Pomocy Społecznej.

2.4. Domy Pomocy Społecznej

Osoby, którym nie można było zapewnić właściwej pomocy w środowisku, w tym również poprzez zabezpieczenie odpowiedniej ilości godzin usług opiekuńczych, kierowane są do Domów Pomocy Społecznej. W roku ubiegłym skierowano 2 osoby z terenu Miasta i Gminy Solec Kujawski, natomiast na miejsce w DPS oczekuje 1 osoba. W 2012 roku wydatki związane z utrzymaniem mieszkańców DPS wyniosły 142 194 zł. Pomocą z tego zakresu objęto 7 osób, w tym:

- dla osób z zaburzeniami psychicznymi – 2 osoby
- dla osób somatycznie chorych – 2 osoby
- dla osób w podeszłym wieku – 2 osoby
- dla osób niepełnosprawnych intelektualnie – 1 osoba

2.5. Odpłatność za dzieci przebywające w pieczy zastępczej

W związku z wejściem w życie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w przypadku umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej albo rodzinnym domu

dziecka gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi odpowiednio wydatki:

- w pierwszym roku pobytu dziecka gmina ponosi 10% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka w pieczy zastępczej, w drugim roku ponosić będzie 30%, a w trzecim i następnych latach 50 %.

Od miesiąca lipca Ośrodek Pomocy w Solcu Kujawskim ponosi częściową odpłatność za 7 dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej, w tym:

- w placówce opiekuńczo-wychowawczej 1 dziecko,
- w zawodowej rodzinie zastępczej 4 dzieci,
- w spokrewnionej rodzinie zastępczej 2 dzieci.

Od lipca do grudnia 2012 r. wydatkowano na ten cel kwotę w wysokości 5 007 zł.

2.6. Dodatki Mieszkaniowe

Od września 2012 r. MGOPS obsługuje mieszkańców miasta i gminy Solec Kujawski w zakresie pomocy poprzez przyznanie dodatku mieszkaniowego. Dodatek mieszkaniowy przysługuje osobom, jeżeli średni miesięczny dochód na jednego członka gospodarstwa domowego w okresie 3 miesięcy poprzedzających datę złożenia wniosku o przyznanie dodatku mieszkaniowego nie przekracza 175% najniższej emerytury obowiązującej w dniu złożenia wniosku w gospodarstwie jednoosobowym i 125% tej kwoty w gospodarstwie wieloosobowym.

W okresie sprawozdawczym przyjęto 161 wniosków i wydano 143 decyzje przyznające dodatek mieszkaniowy i 12 decyzji o odmowie przyznania dodatku mieszkaniowego. 18 decyzji wydano w styczniu 2013 r. W powyższym okresie sprawozdawczym na wypłaty dodatków mieszkaniowych wydatkowano kwotę w wysokości 456 511 zł.

III ZADANIA ZLECONE GMINIE

3. 1. Specjalistyczne usługi opiekuńcze

Usługami specjalistycznymi, na podstawie decyzji administracyjnych objęto 13 osób dorosłych i 6 dzieci z zaburzeniami psychicznymi, w zakresie:

- wsparcie psychologa – 4 osoby dorosłe,
- wsparcie pedagoga – 6 dzieci,
- wsparcie psychiatry – 5 osób dorosłych,
- wsparcie logopedy – 2 dzieci.

Liczba świadczeń wyniosła 1526 godzin. Na realizację tego zadania wydatkowano kwotę 82 400 zł. Jakość realizacji usług objęta była kontrolą pracowników merytorycznych Ośrodka Pomocy. Koszt jednej godziny usług opiekuńczych w okresie sprawozdawczym wynosił 50 zł.

3.2. Specjalistyczne usługi opiekuńcze w ośrodku wsparcia dziennego

W roku 2012 dla 35 osób z zaburzeniami psychicznymi lub z upośledzeniem umysłowym, zapewniono miejsca w Środowiskowym Domu Samopomocy. Realizacja tych usług była na bieżąco monitorowana. Na działalność Środowiskowego Domu Samopomocy w 2012 r. wydatkowano środki w kwocie 424 000 zł.

Najważniejszym celem działalności było takie zaktywizowanie uczestników, aby w optymalny dla siebie sposób potrafili samodzielnie funkcjonować w społeczeństwie. Osobom korzystającym z domu oferowana była pomoc w formie kontaktu z zespołem terapeutów, psychologiem, pielęgniarką i pedagogiem. Ergoterapia odbywała się w pracowniach: plastycznej, krawieckiej, stolarskiej, małej poligrafii i komputerowej. Ponadto odbywały się zajęcia ruchowe, zajęcia muzyczne. Zapewniona była pomoc psychologiczna. W ramach treningów proponowano: trening umiejętności społecznych i interpersonalnych, higieniczny, kulinarny, budżetowy, aktywnego udziału we własnym leczeniu i przygotowujący do podjęcia pracy.

3.3. Świadczenia rodzinne i fundusz alimentacyjny

W rozdziale 85212 realizowane są wydatki związane z wypłatą świadczeń rodzinnych, składek ZUS opłacanych świadczeniobiorcom i świadczeń alimentacyjnych, wypłacanych zgodnie z ustawą o pomocy osobom uprawnionym do alimentów oraz wydatki związane z obsługą realizowanych świadczeń.

Zgodnie z ustawą, na obsługę tego zadania można przeznaczyć 3% dotacji na świadczenia. Wskaźnik ten jest jednak zbyt niski i nie wystarcza na pokrycie wszystkich wydatków związanych z obsługą. Należy podkreślić, iż wprowadzenie funduszu alimentacyjnego spowodowało znaczny wzrost wydatków na obsługę administracyjną zadań, związanych zarówno z wydatkami personalnymi jak i rzeczowymi.

Łączne koszty poniesione na wypłatę świadczeń rodzinnych, funduszu alimentacyjnego, składek na ubezpieczenie społeczne oraz obsługę w/w świadczeń w 2012 r. stanowiły kwotę 3 698 288 zł., z czego dotacja Wojewody wyniosła 3 584 358 zł, w tym:

ZADANIA ZLECONE:

- | | |
|--|--------------|
| • świadczenia rodzinne i fundusz alimentacyjny | 3 401 286 zł |
| • opłacanie składek na ubezpieczenie em.-rent. | 78 670 zł |
| • obsługa świadczeń | 104 398 zł |

ZADANIA WŁASNE:

- koszty obsługi świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego – 113 930zł

3.4. Struktura świadczeń rodzinnych

W okresie sprawozdawczym, świadczeniami rodzinnymi objęto 645 rodziny, wydano 1 085 decyzji administracyjnych, na podstawie których wypłacono 17 812 świadczeń, z czego:

- 13 313 świadczeń – zasiłki rodzinne i dodatki,
- 178 jednorazowych zapomóg z tytułu urodzenia dziecka,
- 4 321 - świadczenia opiekuńcze.

Zasiłki rodzinne w ilości 9 284 świadczeń na łączną kwotę 809 438 zł, liczba rodzin 379, w tym:

- 131 rodziny z zasiłkiem na 1 dziecko,
- 152 – na 2 dzieci,
- 66– na 3 dzieci
- 30 – na 4 i więcej dzieci.

Dodatki do zasiłków rodzinnych: 4 029 świadczeń na kwotę 513 370 zł, w tym z tytułu:

- urodzenia dziecka 45 świadczeń na kwotę 45 000 zł, liczba rodzin 44, liczba dzieci 45,

- opieki nad dzieckiem w okresie urlopu wychowawczego 411 świadczenia na kwotę 158 730 zł, liczba rodzin 35,
- samotnego wychowywania dziecka 336 świadczeń na kwotę 57 120 zł, liczba rodzin 28,
- kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego do 5 roku życia 98 świadczeń na kwotę 5 880 zł, liczba rodzin 8,
- kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego powyżej 5 roku życia 421 świadczeń na kwotę 33 680 zł, liczba rodzin 35,
- rozpoczęcia roku szkolnego 554 świadczeń na kwotę 55 400 zł,
- liczba dzieci 554,
- wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej 1 632 świadczeń na kwotę 130 560 zł, liczba rodzin 136,
- na pokrycie wydatków związanych z zamieszkiwaniem w miejscowości, w której znajduje się szkoła 10 świadczeń na kwotę 900 zł, liczba rodzin 2, liczba dzieci 2,
- na pokrycie wydatków związanych z dojazdem do miejscowości, w której znajduje się szkoła 522 świadczeń na kwotę 26 100 zł, liczba rodzin 44.

Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka, liczba 178 świadczeń, wypłacona na kwotę 178 000 zł, liczba rodzin 177. Część osób, które otrzymały powyższą zapomogę, z powodu przekroczenia kryterium uprawniającego, nie uzyskała uprawnień do zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami.

Świadczenia opiekuńcze 4 321 – wartość świadczeń 943 470 zł, w tym:

- zasiłki pielęgnacyjne 3 548 świadczeń, na kwotę 542 844 zł,
- świadczenia pielęgnacyjne 773 świadczeń na kwotę 400 626 zł,

Za 41 osób otrzymujących świadczenia pielęgnacyjne uprawnionych do ubezpieczenia społecznego opłacano składki na ubezpieczenie emerytalno - rentowe – 559 składki, na kwotę 78 673 zł.

Ogółem koszty obsługi świadczeń rodzinnych w roku 2012 wyniosły:

- -zadania zlecone – 73 079 zł
- -zadania własne – 79 631 zł

3.5. Fundusz alimentacyjny

W 2012 roku pomocą w formie świadczeń z funduszu alimentacyjnego objęto 126 rodzin. Wypłacono 2 458 świadczeń na kwotę 887 128 zł. Wydano dla funduszu alimentacyjnego 325 decyzji.

Koszty wypłaty świadczeń z funduszu alimentacyjnego, podejmowania działań z funduszu alimentacyjnego wyniosły 3% kwoty wypłaconych świadczeń i wyniosły 31 319 zł (ZADANIA ZLECONE), natomiast koszty obsługi finansowane jako zadania własne gminy wyniosły – 34 299 zł.

3.6. Postępowanie wobec dłużników alimentacyjnych

W roku 2012 prowadzono postępowanie wobec 164 dłużników alimentacyjnych wskazanych przez komorników.

Wystąpiono do PUP o aktywizację zawodową 26 bezrobotnych dłużników alimentacyjnych, wobec 6 dłużników wszczęto postępowanie zmierzające do rejestracji w PUP i aktywizacji zawodowej, z czego żadna z osób podjęła nie pracy na zasadach robót publicznych (gmina nie organizowała). Do Prokuratury Rejonowej skierowano 40 wniosków o ściganie dłużników alimentacyjnych za przestępstwo związane z niewywiązywaniem się z obowiązku alimentacyjnego. W 3 sprawach umorzono dochodzenie, w 22 sprawach odmówiono wszczęcia dochodzenia, w 15 sprawach trwa postępowanie.

Do Starostwa Powiatowego w Bydgoszczy skierowano 39 wniosków o udostępnienie danych dotyczących posiadania prawa jazdy przez dłużnika alimentacyjnego.

Ściągalność świadczeń z funduszu alimentacyjnego w roku ubiegłym wynosiła 157.426 zł, co w stosunku do wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego stanowi 16,37%.

Na wywiad alimentacyjny zgłosiło się 73 dłużników alimentacyjnych, którzy złożyli oświadczenie majątkowe.

3.7 Opłacanie składki na ubezpieczenie zdrowotne za niektóre osoby pobierające świadczenie pielęgnacyjne

Za osoby pobierające świadczenie pielęgnacyjne, które nie podlegają ubezpieczeniu zdrowotnemu z innego tytułu Organ właściwy jest zobowiązany opłacać składkę na ubezpieczenie zdrowotne. W roku 2012 Ośrodek opłacił składki na ogólną kwotę 13 590 zł za 27 osób, co stanowiło 292 świadczenia.

3.8 Wypłata pomocy finansowej dla niektórych osób pobierających świadczenie pielęgnacyjne

W roku 2012 w ramach rządowych programów realizowanych w okresach od XI-XII 2011; I-III 2012; IV-VI 2012; VII-XII 2012 dotyczących udzielenia pomocy finansowej dla niektórych osób pobierających świadczenia pielęgnacyjne Ośrodek wypłacił ogółem 785 świadczeń, na kwotę 48 800 zł. Zadanie to w całości finansowane było jako zadane zlecone gminie. Z pomocy ogółem skorzystało 45 rodzin.

3.9. Warsztat Terapii Zajęciowej

Na działalność Warsztatu Terapii Zajęciowej zostały wydatkowane środki w kwocie 411 000 zł, w tym 41 000 zł, to dofinansowanie działalności ze środków powiatu bydgoskiego. W 2012 roku z rehabilitacji skorzystało 25 uczestników.

Warsztat Terapii Zajęciowej jest placówką dziennego pobytu, przeznaczoną dla 25 osób o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności. Głównym zadaniem jest rehabilitacja zawodowa i społeczna tej grupy osób. Działalność finansowana jest ze środków Państwowego Funduszu Osób Niepełnosprawnych oraz ze środków Gminy. Rehabilitacja prowadzona jest w pięciu pracowniach: stolarskiej, krawieckiej, technik biurowych, rękodzieła oraz pracowni kulinarnej. Uczestnicy mają zapewnioną opiekę pielęgniarską, pomoc psychologiczną, rehabilitację ruchową według zaleceń lekarskich oraz zajęcia kulturalno – oświatowe. Działania podejmowane w WTZ mają na celu przygotowanie osób niepełnosprawnych do samodzielnego pełnienia ról społecznych, załatwiania własnych spraw oraz do podjęcia zatrudnienia.

V. WAŻNIEJSZE INICJATYWY MIEJSKO – GMINNEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ W SOLCU KUJAWSKIM

Różnorodność ludzkich potrzeb, sytuacje kryzysowe i niezaradność powodują konieczność rozbudowania zakresu usług ponad te, które gwarantuje ustawa o pomocy społecznej. Stwarza to możliwość rozwijania własnej inicjatywy i pomysłowości pracownikom, a także daje szansę uaktywnienia się w środowisku lokalnym. Problemy te Ośrodek Pomocy Społecznej rozwiązuje, realizując pomoc w formie pracy socjalnej.

W roku 2012 tutejszy ośrodek podobnie jak w latach ubiegłych podejmował szereg działań ukierunkowanych na pomoc mieszkańcom Miasta i Gminy Solec Kujawski w pokonaniu trudnych sytuacji życiowych, w jakich się znajdują.

5.1. Rejs statkiem po Wiśle

W sierpniu 2012 roku we Współpracy ze Związkiem Miast Nadwiślańskich w Toruniu zorganizowano wyjazd do Torunia dla 20 dzieci pochodzących z najuboższych rodzin. Dzieci skorzystały tam z rejsu statkiem po Wiśle oraz z posiłku. Koszty atrakcji pokrył Związek Miast Nadwiślańskich.

5.2. Udział MGOPS w realizacji programu „Dostarczanie żywności dla najuboższej ludności Unii Europejskiej - PEAD”

Realizatorem był Polski Komitet Pomocy Społecznej – Bydgoszcz, partnerem w realizacji było: Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej i Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej.

Pomoc w ramach programu PEAD świadczona była dla podopiecznych Ośrodka Pomocy Społecznej. W 2012 roku 330 rodzin, tj. 794 osób otrzymało następujące produkty żywnościowe: 250 kg masła, 1200 kg makaronu świderki, 998,4 kg dżemu, 1440 litrów mleka UHT 3,2 %, 240 kg serka topionego, 960 kg płatków kukurydzianych, 237,6 kg sera żółtego, 1152 kg groszku z marchewką, 1600 kg ryżu, 1468,8 kg klopsików w sosie pomidorowym, 1760 kg mąki pszennej, 691,2 kg mielonki wieprzowej, 840 kg cukru.

5.3. Zbiórka odzieży

Jedną z form kontynuowanych pomocy w roku 2012 było prowadzenie przez cały rok zbierania odzieży i sprzętów gospodarstwa domowego. Podjęte działania pozwoliły na zabezpieczenie rodzin potrzebujących wsparcia w odzież, pościel, artykuły niemowlęce, lodówki, pralki, telewizory, kanapy itp.

5.4. Udział MGOPS w projekcie „Wesoła gwiazdka 2012”

Realizatorem projektu był Terenowy Komitet Ochrony Praw Dziecka w Solcu Kujawskim. Natomiast partnerem w realizacji był: Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Solcu Kujawskim

Adresatami projektu były dzieci z najuboższych rodzin, których rodzice korzystają ze świadczeń MGOPS. W ramach projektu odbyła się zabawa gwiazdkowa, podczas której

dzieci atrakcyjnie spędziły czas na zabawie i tańcach przy muzyce. Spotkanie miało charakter zabawowy, rozrywkowy, edukacyjny i naprawczy. W imprezie uczestniczyło 80 dzieci. Każde dziecko otrzymało obiad, drobny upominek oraz nagrody za udział w konkursach. Opiekę sprawowali wychowawcy – członkowie TKOPD. Pomocą służyli również wolontariusze. Dotację na realizację projektu w wysokości 4 000 zł otrzymano z Urzędu Miasta i Gminy w Solcu Kujawskim.

5.5. Udział MGOPS w projekcie pn. „Aktywnie i zdrowo – sportowo i wyjazdowo”

Terenowy Komitet Ochrony Praw Dziecka we współpracy z Miejsko Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w trakcie wakacji zorganizował dwa turnusy półkolonii letnich dla najuboższych dzieci z terenu naszej gminy, pn. „Aktywnie i zdrowo – sportowo i wyjazdowo”. Dotację na ten cel pozyskano z Urzędu Marszałkowskiego w Toruniu (4000zł.) i z Urzędu Miasta i Gminy w Solcu Kujawskim (4000 zł.).

5.6. Udział MGOPS w projekcie pn. „Zajęcia integracyjne, wyjazdy kulturalno- oświatowe i turystyczno-krajoznawcze”.

W ramach tego projektu zorganizowano:

- integracyjny wyjazd do kina dla osób starszych niepełnosprawnych dla 50 osób (4.10.2012);
- integracyjny wyjazd do kina dla dzieci niepełnosprawnych – 50 osób (06.12.2012).

Realizatorem projektu było Stowarzyszenie na Rzecz Osób Niepełnosprawnych w Solcu Kujawskim, natomiast partnerem w realizacji był: Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. Dotację na ten cel otrzymano z Urzędu Miasta i Gminy Solec Kujawski w wysokości 13 000 zł.

5.7. Udział MGOPS w projekcie pn. „Spotkania świąteczno-noworoczne dla niepełnosprawnych”

W ramach tego projektu odbyła się:

- zabawa gwiazdkowa dla 80 dzieci niepełnosprawnych (gry, zabawy, konkursy z nagrodami) w dniu 31.12.2012. Opiekę zapewnili wychowawcy (5 osób) i wolontariusze (5 osób);
- „Wieczera Wigilijna” w dniu 20.12.2012 dla osób starszych samotnych z terenu Miasta i Gminy w Solcu Kujawskim wspólnie z zaproszonymi gośćmi.

Realizatorem projektu było Stowarzyszenie na Rzecz Osób Niepełnosprawnych w Solcu Kujawskim, natomiast partnerem w realizacji był: Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Solcu Kujawskim. Środki na ten cel pozyskano z Urzędu Miasta i Gminy Solec Kujawski w wysokości 3 000 zł i od sponsorów w wysokości 2 450 zł.

5.8. Udział MGOPS w projekcie pn. „Młodzież i seniorzy w akcji, a czas wolny pełen atrakcji”.

Celem zadania jest integracja międzypokoleniowa – przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu osób starszych z terenu miasta i gminy Solec Kujawski. Projekt skierowany jest do 10 osób starszych oraz 10 wolontariuszy, którzy spotykają się w Domu Pogodnej Jesieni w Solcu Kujawskim, uczestnicząc we wspólnych warsztatach, grach i zabawach. W ramach projektu w 2012 r. odbyły się warsztaty psychologiczne zorganizowane osobno dla seniorów i

wolontariuszy, ponadto odbyła się wycieczka do kina w Bydgoszczy oraz szereg innych spotkań okolicznościowych dla uczestników projektu.

Realizatorem projektu było Stowarzyszenie na Rzecz Osób Niepełnosprawnych w Solcu Kujawskim, natomiast partnerem w realizacji był: Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Solcu Kujawskim.

Środki na realizację projektu pozyskano z Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej w ramach Rządowego Programu na rzecz Aktywności Społecznej Osób Starszych na lata 2012-2013 w wysokości 25 020 zł oraz z Urzędu Miasta i Gminy w Solcu Kujawskim w wysokości 4 450 zł.

5.9. Projekt „Wolontariat w MGOPS”

Realizatorem projektu był Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, natomiast partnerami w realizacji byli: Stowarzyszenie na Rzecz Osób Niepełnosprawnych w Solcu Kujawskim i Terenowy Komitet Ochrony Praw Dziecka w Solcu Kujawskim. Projekt adresowany był do dzieci i młodzieży, do osób starszych oraz do osób niepełnosprawnych z terenu miasta i gminy Solec Kujawski.

W ramach projektu pomocą wolontariuszy objęto osoby wymagające wsparcia w zakresie spędzania czasu wolnego (realizacja projektów). Wolontariusze służyli pomocą w odrabianiu zadań domowych dzieciom w Świetlicach Środowiskowo – Terapeutycznych. Wspólnie z dziećmi grali w gry, uczestniczyli we wspólnych pogadankach oraz pomagali przy imprezach okolicznościowych organizowanych w świetlicy. Ponadto pomocą służyli podczas realizacji półkolonii i festynów organizowanych na terenie miasta i gminy Solec Kujawski.

5.10. Trzeźwościowy Festyn Rodzinny pn. „Wspólnie przeciw uzależnieniom”.

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej wspólnie z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych 26 czerwca 2012 r., na terenie harcówki w Solcu Kujawskim zorganizował po raz kolejny Trzeźwościowy Festyn Rodzinny pn. „Wspólnie przeciw uzależnieniom”. Głównym celem imprezy była profilaktyka uzależnień od alkoholu i narkotyków oraz ukazanie alternatywnych metod spędzania czasu wolnego.

W trakcie imprezy rozstrzygnięty został konkurs plastyczny ogłoszony wśród dzieci i młodzieży soleckich szkół na wykonanie prac pt. „STOP - uzależnieniom i przemocy w rodzinie”. Zwycięzcom wręczono nagrody.

VI Inne formy współpracy

Poza opisanymi powyżej programami, pracownicy MGOPS w toku codziennych działań podejmowali współpracę z organizacjami pozarządowymi i innymi instytucjami w ramach pracy socjalnej prowadzonej z osobą lub rodziną. Najczęściej wskazywane przez pracowników MGOPS placówki, z którymi podejmowana jest regularna współpraca, to:

6.1. W zakresie możliwości uzyskania pomocy rzeczowej:

- Polski Komitet Pomocy Społecznej,
- Caritas

6.2. W zakresie rozwiązywania problemów rodzinnych:

- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie

- Terenowy Komitet Ochrony Praw Dziecka
- Poradnia Psychologiczno- Pedagogiczna
- Policja
- Szkoły
- Prokuratura
- Sądy Rodzinne
- Punkt Konsultacyjny d/s Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
- Soleckie Centrum Kultury
- Ośrodek Sportu i Rekreacji
- Związek Harcerstwa Polskiego
- zespoły charytatywne przy parafiach
- koordynator wolontariatu
- Ogólnopolskie Porozumienie Osób, Organizacji i instytucji Pomagających Ofiarom Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia”
- przedszkola
- placówki opiekuńcze
- świetlice terapeutyczne

6.3. W zakresie rozwiązywania problemów mieszkaniowych:

- Urząd Miasta i Gminy
- Spółdzielnie Mieszkaniowe
- Zarząd Budynków Mieszkaniowych
- Zakład Energetyczny

6.4. W zakresie pomocy udzielanej osobom niepełnosprawnym:

- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie
- Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych
- Środowiskowy Dom Samopomocy
- Warsztat Terapii Zajęciowej
- Stowarzyszenie na Rzecz Osób Niepełnosprawnych
- Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Zaburzeniami Psychicznymi „Delfin”
- Zakład Ubezpieczeń Społecznych
- Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego
- Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Stopniu Niepełnosprawności
- Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Solca Kujawskiego
- Ochrona zdrowia

6.5. W zakresie rozwiązywania problemów uzależnień:

- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- Policja
- Sąd

6.6. W zakresie pomocy osobom bezrobotnym w poszukiwaniu zatrudnienia:

- Powiatowy Urząd Pracy
- Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Solca Kujawskiego

6.7. W zakresie zapewnienia dzieciom możliwości spędzania czasu wolnego oraz uczestnictwa w zajęciach socjoterapeutycznych i profilaktycznych:

- Świetlice środowiskowo- terapeutyczne

VII Formy współpracy z klientem

7.1. Kontrakt socjalny

Kontrakt socjalny jest narzędziem stosowanym w pracy socjalnej na podstawie Rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 1 marca 2005 r. Kontrakt socjalny jest pisemną umową zawartą z osobą ubiegającą się o pomoc, określającą uprawnienia i zobowiązania stron umowy, w ramach wspólnie podejmowanych działań zmierzających do przezwyciężenia trudnej sytuacji życiowej osoby lub rodziny.

Pracownik socjalny może zawrzeć kontrakt z osobą lub rodziną w trudnej sytuacji życiowej. Kontrakt określa zasady współdziałania tych osób z Ośrodkiem Pomocy Społecznej. Odmowa zawarcia kontraktu socjalnego lub niedotrzymywanie jego postanowień mogą stanowić podstawę do odmowy przyznania świadczenia, uchylenia decyzji o przyznaniu świadczenia lub wstrzymania świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej. W 2012 roku pracownicy socjalni zawarli 82 kontrakty socjalne.

7.2. Gminny asystent rodziny

Ośrodek Pomocy Społecznej w ramach ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej wspierał 27 rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. W tym 14 rodzin korzystało z pomocy gminnego asystenta rodziny, a 13 rodzin z pomocy terapeuty-trenera rodzinnego zatrudnionego w ramach Programu Operacyjnego - Kapitał Ludzki, współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej. Na wykonanie pracy dla gminnego asystenta rodziny udało się Ośrodkowi uzyskać dofinansowanie w formie dotacji Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej w wysokości 21750 zł. Dotacja ta pokrywała wynagrodzenie za pracę z 10 rodzinami, spośród 14-tu, które otrzymały wsparcie.

7.3. Praca z osobami uzależnionymi od alkoholu

Pracownik socjalny we współpracy z Punktem Konsultacyjnym dla osób z problemem alkoholowym w ciągu całego roku 2012 podejmował pracę w kierunku motywowania osób uzależnionych od alkoholu do podjęcia i utrzymania abstynencji oraz trzeźwego stylu życia.

7.3.1. Działalność Punktu Konsultacyjnego dla Osób z Problemem Alkoholowym

Podstawowym celem działania Punktu jest udzielanie klientom rzetelnych fachowych informacji na temat choroby alkoholowej oraz informacji o możliwościach i formach terapii, w tym także motywowanie do podjęcia leczenia. Zatrudnione w nim osoby to instruktorzy terapii uzależnień. Punkt czynny był dwa razy w tygodniu w godzinach popołudniowych. W 2012 r. udzielono 1025 konsultacji i porad.

Na zadania wynikające z realizacji Gminnego Programu Profilaktyki, Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii w 2012 roku wydatkowano środki w wysokości 226 000 zł.

7.4. Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie

7.4.1. Działalność Punktu Konsultacyjnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie

Celem działalności Punktu jest:

- udzielanie niezbędnej wiedzy i informacji na temat przemocy;
- udzielanie porad prawnych oraz pomocy w formułowaniu pism urzędowych ofiarom przemocy;
- pomoc psychologiczna ofiarom przemocy;

Punkt czynny był raz w tygodniu w poniedziałek, w godzinach popołudniowych, zatrudniony był w nim kurator zawodowy, pedagog oraz psycholog. W 2012 r. w Punkcie udzielono ogółem 259 porad i konsultacji.

W ramach „Popołudniowych wyjazdów w środowisko” odbyło się 12 wyjazdów w godzinach popołudniowych i wieczornych do 91 środowisk w szczególnie sposób zagrożonych lub dotkniętych wykluczeniem społecznym.

W celu realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar przemocy w rodzinie wydatkowano w 2012 roku środki w wysokości 6 000 zł.

7.4.2. Zespół Interdyscyplinarny

W okresie sprawozdawczym odbyły się 4 spotkania Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, podczas którego omawiano sprawy związane z przemocą w rodzinach. W skład Zespołu wchodzi: pracownik socjalny, policjant, pedagog, przedstawiciele organizacji pozarządowych, przedstawiciel gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, pielęgniarki, kuratorzy.

7.4.3. Procedura Niebieska Karta

W ramach pracy socjalnej na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w okresie sprawozdawczym:

- wszczęto 17 Procedur Niebieska Karta z powodu przemocy w rodzinie,
- odbyło się 27 spotkań grup roboczych w związku ze zgłoszoną przemocą i prowadzoną Procedurą Niebieska Karta,
- wystosowano 4 pisma do Sądu Rejonowego VI Wydział Rodzinny i Nieletnich o rozeznanie sytuacji rodzinnej w związku z zaniechaniem dzieci,

7.5. Przeciwdziałanie narkomanii

7.5.1. Działalność Punktu Konsultacyjnego ds. Przeciwdziałania Narkomanii

Celem funkcjonowania Punktu jest prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie przeciwdziałania narkomanii. W 2012 roku w Punkcie była oferowana pomoc w zakresie:

- pomocy psychopedagogicznej i terapeutycznej dla dzieci i młodzieży zagrożonej uzależnieniem od środków psychoaktywnych - eksperymentującymi z narkotykami, środkami wziewnymi i alkoholem,
- rozmów wspierających, pomocy w rozwiązywaniu problemów osobistych,
- konsultacje i poradnictwo dla dzieci, młodzieży i dorosłych uzależnionych lub zagrożonych uzależnieniem od narkotyków.

7.5.2. Działania profilaktyczne

Ponadto w ciągu 2012 roku prowadzona była działalność profilaktyczna na terenie soleckich szkół podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych w wymiarze 60 godzin ogółem.

Na realizację zadań z zakresu przeciwdziałania narkomanii wydatkowano środki w wysokości 4 083 zł.

7.2.4. Działalność świetlic Środowiskowo – Terapeutycznych

Na terenie miasta funkcjonują dwie świetlice, do których uczęszczało ogółem 30 dzieci z rodzin dysfunkcyjnych, niewydolnych wychowawczo, w których występuje problem alkoholowy. Świetlice terapeutyczne czynne były przez pięć dni w tygodniu, w godzinach popołudniowych.

Dla dzieci i młodzieży uczęszczającej do świetlicy organizowano:

- zajęcia socjoterapeutyczne
- zajęcia wychowawcze
- gry i zabawy integracyjne, psychoruchowe;
- zajęcia sportowo-rekreacyjne;
- zajęcia muzyczno-taneczne;
- zabawy i gry towarzyskie, stolikowe;
- zajęcia plastyczne;
- turnieje grupowe i indywidualne z elementami rywalizacji;
- obchody świąt, urodzin i in. dni okolicznościowych;
- zajęcia poetycko-teatralne, z elementami prostych inscenizacji;
- zajęcia kulinarne, przygotowanie prostych deserów;
- projekcje filmów edukacyjnych, komediowych i obyczajowych;
- wyjścia w teren.

VIII DZIAŁALNOŚĆ ZASŁUGUJĄCA NA ODREBNE JEJ ZAPREZENTOWANIE

8.1. Realizacja projektu systemowego MGOPS pn. „Nasza przyszłość w naszych rękach”

W dniu 27 kwietnia 2012 roku został podpisany aneks do umowy ramowej dotyczący realizacji w 2012 i 2013 roku przez Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Solcu Kujawskim projektu systemowego pn. „Nasza przyszłość w naszych rękach” w ramach POKL na lata 2007–2013 priorytet VII Promocja Integracji Społecznej. Projekt współfinansowany jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

Ogółem wartość projektu wynosi 462 478 zł, z czego dofinansowanie wynosi 413 918 zł., a środki własne 48 560 zł. W podziale na lata dofinansowanie kształtuje się następująco:
2012r. – dofinansowanie 196 574 zł, wkład własny 23 062 zł.
2013r. - dofinansowanie 217 344 zł, wkład własny 25 498 zł.

W ramach projektu systemowego przeprowadzono następujące działania:

- terapeutka-trenerka rodzinna udzielała wsparcia 13 rodzinom, w których występują problemy bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego. Uczestniczki objęte wsparciem terapeutki-trenerki rodzinnej wzięły udział w następujących działaniach:


- kurs pierwsza pomoc
 - kurs wizażu
 - spotkanie z pielęgniarką środowiskową,
 - warsztaty umiejętności wychowawczych,
 - indywidualne konsultacje z psychologiem.
- 18 osób ukończyło następujące szkolenia zawodowe, w tym:
- kurs obsługi kasy fiskalnej z fakturowaniem,
 - kurs operatora wózków widłowych,
 - kurs prawa jazdy kategorii B,
 - kurs prawa jazdy kategorii E,
 - kurs spawania metodą Mag i Mig,
 - kurs pracownika administracyjno-biurowego,
 - kurs krawiecki,
- 2 osoby uzupełniają wykształcenie w szkole policealnej.

Ponadto osoby realizujące szkolenia zawodowe wzięły udział w poniżej przedstawionych działaniach:

- warsztaty aktywnego poszukiwania pracy,
 - indywidualne spotkania z doradcą zawodowym,
 - warsztaty umiejętności psychospołecznych.
- 8 osób, z którymi zawarto porozumienie w ramach Programu Aktywności Lokalnej wzięło udział w następujących działaniach:
- warsztaty aktywnego poszukiwania pracy,
 - warsztaty umiejętności psychospołecznych,
 - kurs pierwsza pomoc, kurs wizażu (4 osoby)

W okresie sprawozdawczym zorganizowano ponadto:

- wyjazd integracyjny do kina dla 31 Uczestników Projektu w ramach kontraktów socjalnych,
- festyn integracyjny dla 39 UP wraz z otoczeniem – łącznie 60 osób,
- wyjazd integracyjny do Sopotu dla UP w ramach PAL wraz z otoczeniem, łącznie wzięło udział 30 osób,
- konferencję promującą projekt,
- spotkanie mikołajkowe dla wszystkich uczestników z dziećmi.

DYREKTOR
Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej
w Solecu Kujawskim

mgr Hanka Stamm